

# Sananselitystä

Sananselityksissä käsitellään kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän yhtä evankeliumikirjan tekstiä niin kuulijoiden kuin saarnaajien avuksi. Tämä jakso alkaa hiljaisesta viikosta 25.3. ja päättyy 4. pääsiäisen jälkeiseen sunnuntaihin 28.4.

## Hiljainen viikko

### Jeesus Getsemanessa

LUUK. 22:39–62

HILJAISEN VIIKON MAANANTAI 25.3.

On alkamassa ihmiskunnan tärkein viikko: Jeesuksen ristin ja ylösnousemuksen pääsiäisviikko. Jeesuksen piinaviikko tarvittiin, jotta meidän ikuisen pelastuksemme asia saadaan kuntoon. Kuljetaan Getsemanen ja Gabbatan kautta Golgatalle. Nyt jokaisen ristin takaa loistaa ylösnousemuksen aamu.

Jeesus opetti seuraajansa rukoilemaan: ”Tapahtukoon sinun tahtosi!” Se on ehkä vaikein mutta myös onnellisin rukous, sillä Jumala ei tahdo, että kukaan hukkuu (2. Piet. 3:9; Hes. 18:23; 33:11). Jos Jumala sanoisi meille: ”Tapahtukoon sitten sinun tahtosi”, olisi pelimme menetetty.

Nyt Jeesus, tosi Jumala ja tosi ihminen toisiinsa sekoittumatta ja toisistaan irrottamatta, käy öljypuiden alla viimeiseen taistoon sijaisemme ja puolestamme. Kaikkivaltias pyytää vallattomien ystäviensä esirukousta. Paratiisin puutarhassa tapahtui lankeemus, ja paratiisi sulkeutui. Getsemanen yrttitarhassa voitetaan kiusaus, mutta tehdään synnitön synniksi meidän tähtemme (2. Kor. 5:21), ja avautuu taivas. Siellä, missä oliiveista puristui öljyä, puristui nyt Jumalan Pojasta hikeä, joka ”vuoti maahan veripisaroiden tavoin”. Öljymäen rinteellä Kaikkien kansojen kirkossa seisautuu nykyajan turisti katsomaan Getsemanen rukoukshalliota.

Miekoin ja seipäin on joukolla lähdetty maailman Vapahtajaa pidättämään. Vielä yhden korvan nuo parantavat, ruokkivat ja siunaavat kädet hoitavat. Sitten ne sidotaan, ja hänet viedään pois. Mitä meille ihmisille silloin jää? Pieni on tämän maailman keinovalikoima. Katsokaa maailmaa, katsokaa kirkkoja: ne ovat sitoneet Jeesuksen ja vieneet hänet pois.

Minua on mietityttänyt kahden ope-  
tuslapsen Johanneksen ja Pietarin kohta-  
lo ylipapin pihassa. Kun toinen Jeesuksen  
seuraaja astelee vakaasti ja uskonsa tun-  
nustaen, toinen liukastelee ja tulee Her-  
ransa kieltäjäksi. Ei tule istua siellä, missä  
pilkkajaajat istuvat (Ps. 1). On syytä välttää  
paikkoja, joissa voi joutua kiusaukseen,  
mutta pilkkaajillekin on sana Jeesukses-  
ta vietävä. Lankeemus tapahtui paratiisin  
olosuhteissa, mutta Pergamonin kristityt  
asuivat siellä, missä oli Saatanan valta-  
istuun, eivätkä silti kieltäneet Jeesusta  
(Ilm. 2:13). Olosuhteet ympärillämme eivät  
sittenkään ratkaise. Silti kiitämme Juma-  
laa kieltäjä Pietarista. Hän yhdessä ristin  
ryövärin kanssa on ollut lohdutus ja toivo  
monille. ●

### Jeesus tutkittavana

LUUK. 22:63–23:12

HILJAISEN VIIKON TIISTAI 26.3.

Kuluvana kirkkovuonna seurataan Luuk-  
kaan evankeliumin ahtisaarnatekstejä.  
Lääkäri, historioitsija ja evankelista Luu-  
kas lienee Antiokian herätyksen lapsia  
40-luvun alkupuolelta. Hän ei ole muiden  
evankelitojen tapaan silminnäkijätodis-  
taja, eikä hänellä ole vanhan liiton eikä  
juutalaisen uskon taustaa. Hän on kuiten-  
kin tehnyt huolellista haastattelu- ja tut-  
kimustyötä.

Luukas itse tulee tapahtumien kulkuun  
mukaan Paavalin toisella lähetysmatkal-  
la noin vuonna 50 (Ap. t. 16:10). Luukkaan  
kaksiosaisen dokumentin jälkimmäi-  
nenkin osa valmistunee jo vuonna 62 jKr.  
Jeesuksen kärsimystien kuvaus varsin-  
kaan niiltä osin, mitä tapahtui suljettu-  
jen ovien takana, ei Luukkaalla ole kovin  
yksityiskohtaista, mutta välähdyskuvia  
ja esimerkkejä keskusteluista on. Muut  
evankelistat lienevät kirjoittaneet samoi-  
hin aikoihin. Oli silminnäkijätodistajia,  
joita saattoi haastatella, ja muistiin mer-

kittyjä kirjoituskatkelmia Jeesuksen vaiheista ja sanoista.

Pilkka ja väkivalta kulkevat porukassa ja kimpassa. Ellet ylety asiaan, tartu ihmiseen. Näin se lienee ollut tuntemattomiksikin jääneiden osalta. Sanotaan, että maailmassa on kolme kärsimystä, joiden syytä on vaikea ymmärtää: Jeesuksen, juutalaisten ja kristittyjen. Syyn täytyy olla teologinen, hengellinen: kaikki kolme liittyvät Jumalaan. Papiston ja kirjanoppineiden ja Suuren neuvoston kuulustelu on teologisesti asiantuntevampaa kuin karkeiden miesten: Kysymys on Messiaasta, Kristuksesta. Nyt ei nouse Joosef Arimatialaisenkään käsi puheenvuoron pyytämisen merkiksi. On järkyttävää, kuinka varmoja he olivat näkemyksensä totuudesta ja kuinka valmiita väkivaltaan.

Se, mikä oli suurta valhetta ja erehdystä, olikin Jumalan suurta pelastussuunnitelmaa. Pilatuskin saa kuulla muunneltua totuutta ja kohdattuaan Jeesuksen tajuaa välittömästi, ettei syytteissä ole perää eikä rikollisesta ole kysymys vaan uskonnollisista erimielisyyksistä ja kiihkosta. Kolme syytöstä ja kolme syyttömäksi toteamista. Vihan puuskassa juutalaisten halveksunta Pilatusta kohtaan hälvenee. Tulepa Jeesus vielä palauttaneeksi ystävyden maaherran ja Herodes Antipaan välille (vertaa Ps. 2:2).

Herodeksen omallatunnolla oli jo Johannes Kastajan murha, ja Luukas on aikaisemmin maininnut Herodeksen kiinnostuksen Jeesusta kohtaan (9:9). Herodes on ainoa, jonka edessä Jeesus on täysin vaiti. Kaksi keisarin käskyläistä, jotka valastaan huolimatta eivät rohkene toimia niin kuin oikeaksi tietävät. Toista vie nainen, toista hurskaasta naisesta huolimatta vievät äänestäjät. Se siitä vallasta, joka ei ulotu edes omantunnon äänen noudattamiseen. Ja heillä on paljon sukulaissieluja! Jeesusta saattelevat takaisin kuninkaalliset pilkkasanat ja ylijäämä, pian vereen kastuva purppuraviitta. Kristus

puolestaan vaatettaa armahdetut syntiset vanhurskauden vaatteella. ●

## Jeesus tuomitaan

LUUK. 23:13–31

HILJAISEN VIIKON KESKIVIIKKO  
27.3.

Presidentti **Paasikivi** säilytti *Yhteishyvä*-lehdessä 4.4.1951 leikkaamaansa ja alleviivaamaansa artikkelia, joka kertoi arkeologisesta löydöstä. Alkuaan 1200-luvulla oli Roomasta löytynyt heprean kirjoitusta sisältävä vaskilaatta, jolla Pilatus lähettää keisari Tiberiukselle Jeesuksen kuolintodistuksen. Todistajina ovat kahden juutalaisen rabbin ja kahden roomalaisen sotilaan nimet. Vuoden 150 paikkeilla Justinus Marttyyri viittaa Pilatuksen raporttiin. Vuonna 26 Pilatus tuli maaherraksi, vuonna 36 hän menetti virkansa ja kuoli vuotta myöhemmin karkotuksessa Galliassa ehkä oman käden kautta. Vuonna 39 karkotettiin Galliaan myös Herodes Antipas elämänsä nainen Herodias matkassaan. *Sic transit gloria mundi*. Tradition mukaan Pilatuksen vaimosta Claudia Proculasta tuli kristitty.

Evankeliumeista voi koota suuren joukon Pilatuksen syvällisiä kysymyksiä. Niin kuin myöhempi kollegansa (52–60 jKr) Felix kuunteli Paavalia (Ap. t. 24:22–27), keskusteli Pilatus Jeesuksen kanssa ilmeisen paljon. Maaherroilla oli etsikkoaikansa.

Piinaviikolla 1942 Lyypekki pommitettiin, ja kaupungin mukana paloi tuomiokirkko. Tuona yönä nuori lyypekkiläinen sotilas parin toverinsa kanssa pelasti kirkon alttaritaulun. Taidemaalari **Hans Memling** 15. vuosisadalla on kuvannut Jeesuksen ristiinnaulitsemisen. Ihmisiä tungeksimassa ristin juurella voi yrittää tunnistaa, mutta huomiota kiinnittää ristin lähellä oleva tyhjä paikka. On kuin taiteilija sanoisi: Joku puuttuu. Pilatus ei ollut siellä.

Millaiset ihmiset eivät tule Jeesuksen ristin juurelle?: ”Minä olen syytön tämän miehen vereen” (Matt. 27:24). Murtumatomat ja hyvät eivät tule. Mitä pahaa minä ikinä olisin tehnyt Jeesukselle! Pahinta, mitä voit hänelle tehdä, on, ettet tee mitään. Entä jos hän on yhtä kohtelias sinulle? Pilatus juoksee kujansa ja päättää rimpuilunsa. Vielä yksi yritys: keskities! Pisara armahtavaisuutta: kunnon kuritus ja siten vapaus. Periaatteessa hyvin periaatteellinen, mutta käytännössä vain on toimittava toisin. Minkäs suurelle huudolle (medialle) voi!

Oikeusmurhaan syyllistyyvä Pilatus päästää vapaaksi murhaajan, Barabbaan. Lieneekö ollut Barabbas ensimmäinen, joka ymmärsi, mitä sovitus merkitsee? Barabbaan yksinkertainen sovitusoppi: syytön Jeesus syyllisen sijaisena. Jeesus kuoli, Barabbas eli. *Bar abbas* kaikkien isien poikien ja tyttärien edustajana oli pelastettu ilman omaa ansiota hetkellä, jona Jeesus huusi: ”Se on täytetty.”

Ristin tien varrelle osuu toinenkin, jonka ei pitänyt olla siellä. Jeesuksen risti, joka ensin oli Simon Kyreneläiselle mitä onnettomin sattuma väärässä paikassa väärään aikaan, tuleekin rakkaaksi elämän puuksi. Päätelen näin siitä, että Simonin pojat Aleksander ja Rufus olivat rakastettuja veljiä alkuseurakunnan keskellä (Mark. 15:21) ja Paavali sanoo rouva Kyreneläistä jopa hengelliseksi äidikseen (Room. 16:13). Kuka laskee äitien ja lasten kyynelten määrän tässä herodesten, pilatusten, ylipappien ja hallitusmiesten maailmassa? Jeesuksen risti – Suomenkin lasten ainoa toivo! ●

## Pyhä ehtoollinen

LUUK. 22:14–22

KIIRASTORSTAI 28.3.

Avaamme jälleen Kristuksen kärsimisen historian. Ellei näitä rivejä olisi kirjoitet-

tu, ei olisi väliä, kuinka elämme lyhyen aikamme ja kuinka kuolemme. Jeesuksen ylösnousemus antaa varmuuden ikuisesta elämästä, ristinkuolema varmuuden siitä, että minäkin voin päästä taivaaseen, ja ehtoollinen varmistaa sen, että evästä riittää koko matkalle. Leipää Jeesus jakoi tuhansille, ehtoollisen seuraajilleen.

Yksi ilta, kaksi ateriala ja läsnä kaksi uhrikaritsaa. Kolmipäiväisen pääsiäisjuhlan alkutahdit. Vanhan liiton uhrilammas grillattuna aterian pääruokana ja läsnä uuden liiton uhrikaritsa, Jumalan Poika, Jeesus, joka grillattaisiin toisena juhlapäivänä, perjantaina. Kaksi vanhan liiton maljaa aterian aikana ja kolmannen siunauksen maljan kohdalla ensimmäinen Herran pyhä ehtoollinen. Siinä oikea leipä ja viini, mutta Herran asetussanoilla siunattuna ja vastaanotettuina syötynä ja juotuna Kristuksen ruumis ja veri, osallisuus Jeesukseen, joka antoi itsensä sovitusuhrina tähtemme ja puolestamme. Sakramenttia ei ole käytön ulkopuolella, vaan sakramentillinen läsnäolo kestää ehtoollisen vieton ajan. Pääsiäisaterian neljäs malja eli Jumalan valtakunnan malja taisi jäädä juomatta. Kaiketi Herra siirsi sen juotavaksi täytymyksessä. Tämä lupaus ja toivo kantavat ehtoollisen viettäjä.

Sanassa ja sakramenteissa Jeesus tulee vastaanotettavaksemme. Jeesuksen ylösnousemuksen päivästä tuli kristittyjen pyhäpäivä. Alusta saakka seurakunnan jumalanpalvelukseen kuuluivat apostolinen opetus, ehtoollinen, rukous ja yhteys (Ap. t. 2:42). Jumala antaa häntä vihaavalle ja pakenevalle syntisraukalle omilla teoillaan, ihmiseksi tulolla, ristinkuolemalla ja ylösnousemuksella, hankkimansa pelastuksen lahjat hyväksi katsomallaan ja ilmoittamallaan tavalla. Myös epäuskoinen saa oikean ehtoollisen, Kristuksen ruumiin ja veren, sillä meidän uskomme ei tee ehtoollista eikä meidän epäuskomme tee sitä tyhjäksi. Raamatun kehoitus tutkia

itseään, ettei kelvottomasti ja tuomioksi nauti ehtoollista, on pelästyttänyt monta. Kelvollinen ehtoollisvieras on se, joka tarvitsee syntien anteeksiantamusta eikä torju Jeesusta vaan haluaa turvautua häneen. Jätämme ihmeen ja salaisuuden sel-laiseksi, kuin se on, ja otamme ehtoollisen sakramentin vastaan kuuliaisina Kristuk-sen sanalle. ●

## Jumalan Karitsa

LUUK. 23:32–46

PITKÄPERJANTAI 29.3.

Olemme kuluneella viikolla seuranneet Jeesuksen kärsimyshistoriaa. Sitä ei voi muuttaa. Julmuudet tulevat päätökseen-sä puolilta päivin perjantaina suuren pää-siäissapatin aattona 9.4., jos vuosi on 30 jKr. Paikka on Jerusalemi ja Pääkalloksi sa-nottu. Aika ja paikka. Näin se tapahtui, niin kuin ”tapahtui niinä päivinä” (Luuk. 2:1) ja niin kuin toteaa suuri ääni kerran (Ilm. 16:17). Kohta saattaa väki meidät-kin pääkallonpaikalle, vaan minkälainen on silloin vastaanottävä! Sen lopullisen saapumispaikkamme varmistamisesta oli kysymys Golgatalla silloin. Oikeasti Jeesus naulattiin ristiin, koska me olemme oi-keasti tehneet syntiä. Jalat ja kädet naulit-tiin, koska meidän jalkamme kävelivät pa-huuteen ja kätemme tekivät kurjia asioita. Pää runneltiin, koska meidän likaiset aja-tuksemme olivat tekojemme taustalla. Hänen kielensä kuivui, koska meidän kie-lemme kylvi liukkaasti myrkkyä. Keihäs puhkaisi sisimmän, koska meidän sydä-memme vaikuttimet olivat itsekkäät ja yl-peät.

Romaan edustajat saattoivat hyvin-kin olla saksalaisia legioonalaisia. Niin juutalaiset toimittivat julmaa menoaan hyvässä yhteistyössä germaanien kans-sa. Asiat olivat tyystin toisin 19 vuosisa-taa myöhemmin. Sotilaita johti Centurio Quintus Kornelius, jolla oli kolkko virka:

*exactor mortis*, kuoleman tarkkailija. Jos ”hyvä perjantai” oli päivä, joka muutti maailman, oli se myös päivä, joka muutti kapteenin elämän. Puistattavissa olosuh-teissa pilkkahuutojen keskellä oli herätys-kokous, jossa ainakin yhdelle kirkastui Jeesuksen vanhurskaus. Apostolien teot kertoo, että Korneliukselle kirkastui Ju-malan armo (Luuk. 23:47; Ap. t. 10:2, 22, 43, 44).

Tapahtumapaikalla oli suuri joukko edustajiamme. Hallitusherratkin unohta-vat hetkeksi arvokkuuden ja käyvät rah-vaanomaiseen pilkkaan, vaikka yleensä kuolevan annetaan sentään kuolla rauhas-sa. Tämä kyyninen ominaisuus suhteese-sä aitoon kristillisyyteen näyttää liitty-vän maalliseen valtaan silloin, kun se on kuuro Jumalan sanalle ja kuvittelee hoita-vansa tärkeämpiä asioita tajuamatta, et-tä kaikki on viime kädessä teologiaa, suh-detta Jumalaan. Sellaisesta vallankäytöstä tulee kuuro myös ihmisten hädälle, eivät-kä hoidu ne ”maallisemmatkaan” asiat. ”Muita on auttanut”, ja parannetut, ruo-kitut ja siunattujen lasten äidit nyökkää-vät. Kuinka lie oman auttamisemme lai-ta? Nyt nuo kädet ovat puuhun naulatut, mutta hän rukoilee heidän puolestaan ja kun ei enää jaksa rukoilla, hän tekee vielä enemmän: kuolee heidän vuokseen. Eivät naulat pitäneet Jeesusta ristillä, rakkaus piti. Maailmalle asetetaan uusi nollapiste, johon koordinaattiristi nyt on asetettava, jotta voisi arvioida maailmaa ja elämää oikein. Voi auttaa toista, vaikei voikaan auttaa itseään. Ristiinnaulitun voimat-tomuus on Jumalan maailmaa muuttava voima. Maailma on ottanut vastaan her-rat, jotka kulkevat tuhansien ruumiiden yli. Tässä on Herra, joka käy vain oman ruumiinsa yli.

Sotamiehet pilkkasivat ja touhusivat alkoholinsa kanssa. Sitä touhua on sit-temmin riittänyt. Elämää, varsinkaan rakkautta ja oikeutta, ei ole helppoa koh-

data selvin päin. ”Auta itseäsi!” Siinä kaikki, mihin tämä maailma kykenee, ja sillä on menty perikatoa kohti, niin kuin jäljet osoittavat. Mutta muuta ei ole, jos Jumalan apu ei kelpaa. Toinen terroristien edustajistakin pilkkasi. Ei näytä valta, uskonnollisuus, voima sen paremmin kuin kuoleman läheisyyssäkään hillitsevän sitä törkyä, jota ihmisen sisin tuottaa. Harva ihminen muuttuu kuoleman kynnyksellä. Valittu tie jatkuu yli rajan. Iäisyys jatkaa siitä, mikä täällä alkoi.

On ihmiskunnan otoksessa kuitenkin toivon antavat poikkeuksensakin, joilla oli oleva vahva todistus halki vuosisatojen: pakanakapteenin rinnalla toinen kuolemaan tuomituista roistoista. Opimme ristiriitaisen pelkistetyin pelastusjärjestyksen: hätä, syntinsä tunteminen ja tunnustaminen, Jeesuksen puoleen kääntyminen ja rukous. Elämä oli pahuudessa tuhlattu, mutta Jeesuksen lupauksen varassa tuli lähtö. Monet liukuvat kuoleman rajan yli omassa varassaan. Ei ole sellaisessa lähdössä lohdutusta eikä toivoa. Kolme kuolemaa: Jeesus kärsi Isän hylkäämisen eli helvetin ja kuoli meidän tähtemme ja puolestamme, toinen pahantekijä edustaa sitä maailmaa, joka ei turvautu Jeesukseen, ja kuolee siksi jumalattoman kuoleman ja toisen roiston autuas kuolema, koska hän turvautuu Jeesukseen ja kuolee hänen ansionsa ja lupauksensa varassa. On kolme vaatettakin ja niiden sanoma: purpuravärillä ja verellä punattu laina, jota Herra sai hetken pitää, ystävän lahjaksi kutoma Herramme ainoa ajallinen omaisuus, saumaton vaate, jonka vanhat kristityt sanoivat kuvaavan myös evankeliumin opin jakamatonta kokonaisuutta, ja tempelin väliverho, jonka repeytyminen avasi kaikkein pyhimmän. Jumala kuuli Jeesuksen rukouksen ja antoi koko maailman synnit anteeksi meille, jotka emme tiedä ja ymmärrä, missä ja mihin oikein mennään. Nyt on tie auki taivaaseen.

”Kansa seiso katselemassa.” Voi vain kuvitella, kuinka paljon heidän joukossaan oli niitä, joita tai joiden läheisiä Jeesus oli auttanut. Hiljainen enemmistö, joiden äänistä vallanpitäjät ovat kiinnostuneita vaalien alla. Nyt he hyväksyvät vaitiolollaan johtajiensa toimet. Suuri osa pahuudesta ei johdu pahoista ihmisistä vaan hyvistä, jotka ovat vaiti. Mitä lienevät ajatelleet? Ei koske minua, ja tuollaiseen fanaattisuus johtaa? Eivät tajua, että juuri heitä asia koskee, heille armoa ja ikuista elämää tässä hankitaan. Eivät kysy nuo mielestään tavalliset, tasapainoiset ja kiihkottomat, mille heidän sydämensä palaa. Kolmen tunnin kummallista tapahtumaa ja yleensä maailman pimeyttä päivitellen he palaavat kotiinsa, keittävät päiväkahvinsa, syövät mämminsä kerman kera ja jatkavat kaleerinsa soutamista kysymättä, kuka heiluttaa piiskaa ja mihin laiva meitä vie. Kummallista kuitenkin, ettei se ollut erään hyvän ihmisen surullinen loppu vaan niin suurten asioitten alku, että siitä yhä kohutaan. ●

**Keijo Rainerma**

Rovasti, Kankaanpään kirkkoherra

## **Kristus on ylösnoussut!**

LUUK. 24:112

ENSIMMÄINEN PÄÄSIÄISPÄIVÄ 31.3.

Palmusunnuntain evankeliumi kertoi Jeesuksen tienneen, mitä hänelle tapahtuu pian Jerusalemissa. Hän sanoi opetuslapsilleen joutuvansa kärsimään. Häntä pilkataan, häpäistään, hänen päälleen syljetään, häntä ruoskitaan. Lopulta hänet tapetaan. Olennaista oli kuitenkin päämäärä, jota kohti Jeesus kulki. Kolmantena päivänä hän nousee kuolleista. Tämä ei ollut epämääräinen toive vaan toivo, joka perustui varmuuteen. Hän tiesi, ettei hän ole saalis, jonka kuolema saa pitää omanaan. Päinvastoin: hän voittaa omalla kuolemallaan kuoleman. Hänessä ei

ole syntiä, josta häntä voidaan syyttää ja vaatia rangaistavaksi. Hän halusi kuolla syntisten puolesta ja asettua meidän asemaamme, jotka olemme syyllisiä. Hän vapautti meidät kuoleman yliotteesta. Kaikille on avattu tie vapauteen, ikuisen elämään.

Ilman Jeesusta me kaikki olemme tuomitut häviöön. Kuolema on mahti, joka sai meidät syntiinlankeemuksessa vangikseen. Siihen asti ihminen asui, niin kuin Psalmi 91 sanoo, Korkeimman suojassa ja yöpyi Kaikkivaltiaan varjossa. Hän saattoi sanoa: ”Sinä, Herra, olet linnani ja turvapaikkani. Jumalani, sinuun minä turvaan.” Kääntyessään pois Jumalasta ihminen kuoli hengellisesti. Hän astui maailmaan, joka on täysin erilainen, paha ja täynnä vääryyttä. Elämään tulivat murheet ja turvattomuus ja ruumiillinen kuolema. Se on viimeinen isku tässä elämässä. Se osoittaa vastustamattomasti, millainen voima on saanut otteen meistä, jotka olemme luonostamme erossa Jumalasta.

Vakavin seuraus synnistä on ikuinen kadotus. Tästä ei kukaan ole vapaa. Kaikki ovat syntiä tehneet ja ovat Jumalan kirkkautta vailla. Keskelle ihmiskunnan pimeyttä ovat aina heijastuneet Jumalan anteeksiantavan rakkauden säteet. Vanhassa testamentissa puhutaan sukulunastajasta. Hän oli lähin miespuolinen sukulainen henkilölle, joka oli joutunut orjaksi. Sukulunastajan piti ostaa hänet vapaaksi. Tämä periaate kumpusi syvästä yhteenkuuluvuuden tunteesta. Sukulaista ei jätetä yksin.

Jumala osoitti tämän tullessaan ihmiseksi Jeesuksessa Kristuksessa. Hän on meidän sukulunastajamme, meidän, jotka Jumala loi kuvakseen. Kuvan on kuitenkin synty särkenyt. Siksi kuolema sai aiheen tarttua meihin kovalla kädellään. Jumala vastasi tähän tulemalla ihmiseksi, meidän veljeksemme. Hän ei menettänyt juma-

luuttaan, mutta näin me saimme sukulunastajan, joka murtui muttei kuoleman voimasta vaan rakkautensa tähden. Hän kuoli kaikkien ihmisten vuoksi antaen meille lahjaksi syntien sovituksen ja anteeksiannon. Kuoleman mahti murrettiin oikeudellisin perustein. Se, jonka edestä on lunastusmaksu maksettu, on vapaa palaamaan siihen, mihin hän kuului ennen orjuuttaan.

Jeesus suuntasi kulkunsa määrätteisesti kohti Jerusalemiä. Luukas käyttää evankeliumissaan sanamuotoa, joka painottaa, että kyse on Jumalan suunnitelmasta, ei sattumasta. Kaikessa kävi toteen se, mikä aikaisemmin oli ilmoitettu. Huomionarvoista päivän evankeliumissa on, mitä enkelit sanoivat ymmällä oleville naisille Jeesuksen tyhjällä haudalla: ”Muistakaa, mitä hän sanoi teille ollessaan vielä Galileassa. Ihmisen Poika annetaan syntisten ihmisten käsiin ja ristiinnaulitaan, mutta kolmantena päivänä hän nousee kuolleista.”

Jumalan sana toteutuu. Jeesuksen synnyssä meidän auttajaksemme Betlehemistä nousi hän, jonka juuret olivat ikiaikojen takana. Sana toteutui Jeesuksen kärsiessä ja kuollessa. ”Herra pani meidän kaikkien syntivelat hänen kannettavakseen.” Tännään Jeesuksen tyhjä hauta todistaa, että kuolema on kukistettu. Sen syy, synty, on sovitettu. Jeesuksen ylösnousemus vahvistaa sen. Me pelastumme Jeesuksen ylösnousemuksen perusteella, sanoo Paavali (1. Kor. 15). Apostolitkin sanoivat todistavansa Ylösnousesta (Ap. t. 1:22).

Mekin saamme toivon ja rohkeuden uskossa turvautua Jeesukseen tietäessämme, että Golgatan hautakammioista noustessaan Jeesus ei menettänyt ihmisyyttään, vaikka hän on Jumala. Siksi me häneen uskoessamme olemme matkalla kohti kirkkautta. Jeesus kohtasi kuoleman tietäen, että sen jälkeen koittaa elämä. Näin on meidänkin kohdallamme. Jeesuksen omi-

na olemme liitetyt kaikkeen siihen, mitä hänelle tapahtui. Kastekin todistaa sen meille. Jeesus, joka haudattiin, vei mukanaan haudan poveen meidän syntimme. Ylösnousemuksessa alkoi uusi elämä kirkkoudessa. Kasteessa meidät tehdään osallisiksi Jeesuksen kuolemasta ja ylösnousemuksesta. Vedenpinnan alla on hauta. Vedestä nouseva saa jättää kaiken vanhan sinne ja aloittaa uuden elämän.

On sanottu, että toivosta luopunut ihminen on lakannut elämästä. Jumala antaa meille toivon. Jeesus on paras esimerkki siitä, että toivo elää ahdingonkin aikana. Jumalan suojeluksessa oleva ei koskaan ole yksin. Pääsiäispäivän tarkoitus ei ole, että me vain muistelemme, mitä Jeesukselle tapahtui. Paavali osoittaa, että me näemme kaiken ajankohtaisena ja meitä itseämme tarkoittavana. ”Jumala, joka on laupeudesta rikas, suuren rakkautensa tähden, jolla hän on meitä rakkastanut, on tehnyt meidät, jotka olimme kuolleet rikoksiimme, eläviksi Kristuksen kanssa – armosta te olette pelastetut – ja yhdessä hänen kanssaan herättänyt ja yhdessä hänen kanssaan asettanut meidät taivaallisiin Kristuksessa Jeesuksessa” (Ef. 2). ●

**Antti Herkkola**

Kalvolan kirkkoherra, Hämeenlinna

## Ylösnouseen kohtaaminen

LUUK. 24:13–35

2. PÄÄSIÄISPÄIVÄ 1.4.

Alkujakeen avaussanat liittävät tämän hienon kertomuksen pääsiäisen tapahtumaan. Nyt tuo ”samana päivänä” sitoo kertomuksen Jeesuksen kuolemaan ja ylösnousemukseen. Kaksi matkustavaista puhelee keskenään, pätevä todistus annetaan. Kaksinkertainen todistus on välttämätön juutalaisen lain mukaan. Simeon ja Hanna todistivat Messiaan tulon tempeliin. Nyt kaksi todistajaa todistaa ylös-

nousseen Jeesuksen esiintymistä (24:35). Sana ”heistä” (KR 1938) ei identifioi, keitä ne kaksi ovat. He nimittäin eivät ole kaksi ”yhdestätoista” (jakeet 9, 33). Vai ovatko he kaksi siitä joukosta, joka jätti huomioon ottamatta naisten todistuksen ja piti sitä merkityksettömänä laverteluna? Luultavasti he ovat kaksi Jeesuksen seuraajaa, jotka olivat tulleet Jerusalemiin juutalaisten pääsiäisjuhlaan. Niinpä he olisivat olleet siinä opetuslasten joukossa, joka ylisti Jeesusta hänen saapuessaan voitollisesti kaupunkiin. Nyt he olivat palaamassa kotiin, Emmaukseen. Tämä kyläpahanen oli 11 kilometrin päässä. Sinne Luukas asettaa näyttämön, jolla on yksi Jeesuksen kuuluisimmista esiintymisistä.

Nyt seuraan liittyy kolmas matkamies, jonka he, Kleopas ja se toinen, otaksuivat yhdeksi juhliilta palaavaksi. Luukas pitää matkustamisen ajatukselta: aina joku on matkalla jonnekin. Jeesus aloittaa keskustelun kysymyksellään, johon Kleopas reagoi. He ovat šokissa Jeesuksen kysymyksestä. Heidän ensimmäinen reaktionsa on, että he yksinkertaisesti pysähtyvät.

Että on joku, joka ei tiedä! Kleopaksen kertomuksesta selviää, että he arvostivat Jeesusta. Merkille pantavaa on myös, että he mainitsevat, miten ”meidän” ylipapimme luovuttivat Jeesuksen kuolemaan tuomittavaksi, mikä tarkoituksellisesti viittaa Rooman hallinnon passiivisuuteen asiassa ja syyllisyyteen.

Huomio kiinnittyy nyt naisten todistukseen tyhjistä haudasta. Heidän raportointiinsa reagoitiin, ja muutamat menivät tyhjälle haudalle. Näiltä nyt Jeesuksen kanssa käveleviltä puuttui kuitenkin ratkaiseva todistuskappale, Jeesuksen näyttäytyminen! He ovat kuin nykyaikaisia ihmisiä epäilyssään. Vain ylösnousseen Jeesuksen läsnäolo vakuuttaisi heidät siitä, mikä on tapahtunut. Kertomuksen ironia on siinä, että he ovat sen keskellä, mitä he haluavat ja mitä toiset eivät olleet



kokeneet. Miehet Emmauksen tiellä ovat tietoisia siitä, että jotain epätavallista on tapahtunut, mutta todistuskappale puuttui.

Jeesuksen vastaus Kleopaksen selitykseen tapahtumista maistuu moitteelta ja muistuttaa naisten saamaa vastausta tyhjällä haudalla aikaisemmin (24:5–7). Painotus tässä on hänen tulevassa kunniaansa. Jeesus ei ole vain elossa, hän hallitsee. Hän on astunut kunniaansa, mikä tarkoittaa, että hänet on kohotettu valtaistuimelle Jumalan viereen. Mies, jonka kanssa Emmauksen matkamiehet kävelevät, ei ole pelkkä opetuslapsi tai pyhiinvaeltaja, hän on kuninkaallinen vierailija. Luukas haluaa selvästi osoittaa, että kaikki kirjoitukset viittaavat Jeesukseen. Luukas näkee jatkuvuuden Jumalan suunnitelmassa. Jeesus toteuttaa jotkin asiat nyt ja toiset myöhemmin. Vielä Jeesus ei ollut avannut miesten silmiä.

Matkamiesten lähestyessä päämääräänsä Jeesus on jatkavinaan matkaa. Hän ikään kuin aikoi jatkaa, vaikka toivoikin voivansa jäädä. Myös opetuslasten mielenkiinto oli herännyt niin kuin Abrahamin kiinnostus kolmeen mieheen Mameren tammistossa (Gen. 18:3). Kaikkien toiveet toteutuvat. Kertomuksen huippukohta lähestyy.

Miksi Jeesus toimii aterialla kuin hän olisi isäntä? Oliko hän seurueen vanhin? Aterian muut läsnäolijat ymmärsivät kuitenkin vähitellen, että jotain erikoista oli vieraassa. Kuinka erikoista, oli vielä näkemättä.

Ehtoollisesta ei voitane puhua, kun ei ollut viiniä eikä mitään sanota aterian aineista. Mutta leivän murtamisen hetkellä miesten silmät vihdoin aukenivat. Jeesuksen jakaessa leivän nähdään, että Jumalan valtakunta on tullut. Miesten ilo siitä, kuinka Kirjoitukset avautuivat heille, oli suuri. Herra on totisesti ylösnoussut, hän elää! Jeesus itse käänsi päälälleen opetus-

lasten pettymyksen siitä, etteivät he olleet nähneet Jeesusta! Niin opetuslapset palaavat Jerusalemiin, mistä voidaan päätellä, että matka Emmaukseen oli myös alkanut Jerusalemista.

Mitä merkitsivätkään Emmauksen tien tapahtumat? Kaksi opetuslasta, masentuneina siitä, että profeetta ja kansan pelastaja on ristiinnaulittu. Kuinka Jumala voi toimia ristiinnaulitun henkilön kautta? Heidän tietämättään vastaus onkin heidän keskellään! Ylösnousemus tarkoittaa, että opetuslapset tietävät nyt, että Jumala toimii, Jeesus on kunniaissa eikä kuolema ole loppu. Elämän tarkoitus ja ikuinen yhteys Jumalan kanssa ovat mahdolliset. Se mitä tarvitaan, on usko Jumalan lupauksiin. Avain on Jeesus, joka ylösnousemuksessa ilmaisee, että elämä on elämisen arvoista ja elämä löydetään hänessä. ●

**Arto Kaarma**

Pastori, FM, SROS:n vapaaehtoinen  
julistustyöntekijä, Turku

## Ylösnouseksen todistaja

JOH. 20:19–31

1. SUNNUNTAI PÄÄSIÄISESTÄ 7.4.

Tämän sunnuntain latinalainen nimi *Dominica in albis depositis* eli ”Pois riisuttujen valkoisten vaatteiden sunnuntai” kertoo varhaiskirkon historiasta tärkeän asian. Tänä sunnuntaina pääsiäisenä kastetut riisuivat pois valkoisen kastepukunsa (albansa) ja valmistautuivat elämään arjessa ja viemään sanomaa eteenpäin.

Tämä näkökulma on tärkeä ajatellen kaikkia niitä vielä itseään luterilaisina pitäviä uskovia, jotka ovat kadottaneet uskonsa ja kasteensa yhteyden eivätkä ole enää muistaneet kastettaan vuosikausiin.

Päivän evankeliumi kertoo pelokkaiden ja pettyneistä Jeesuksen opetuslapsista, jotka olivat koolla sunnuntai-iltana lukkojen takana. Jotkut naiset olivat aiemmin nähneet ylösnouseksen Herran, samoin

Emmaukseen patikoimassa olleet kaksi miestä. Naisten kertomusta oli epäily, mutta Emmaukseen matkanneiden miesten kertomus oli antanut aihetta koota pikaisesti yhteen pakoilemassa olleet opetuslapset. Tuomasta lukuun ottamatta toiset kymmenen oli tavoitettu. Nyt oltiin koolla lukittujen ovien takana.

Silloin se tapahtui. Jeesus ilmestyi ylösnousseena heidän keskelleen. Ehkä hänellä oli kädet kohotettuina, kun hän lausui heille tutun tervehdyksen: ”Rauha teille.” Tervehdys oli rauhoittava ja rikassisältöinen.

Sanalla *rauha* (*eireenee*) on kreikan kielessä neljä merkitystä. Tavallisen rauhantervehdyksen lisäksi se merkitsee rauhaa Jumalan kanssa (Room. 5:15). Se merkitsee myös Jumalan rauhaa, sitä rauhaa, joka käy yli ymmärryksen (Fil. 4:7). Lisäksi sillä on merkitys, joka tarkoittaa elämän eheyttä ja hyvinvointia. Kysymys on siitä samasta rauhasta, josta Jeesus puhui jäähyväispuheissaan. Tervehdys esiintyy peräti kolmesti tekstissämme.

Viikon päästä oli järjestetty samanlainen kokous. Siinä myös Tuomas oli läsnä. Epäilijä sai nyt nähdä naulojen reiät Jeesuksen käsissä ja keihään pistojäljen hänen kyljessään.

Nyt naulojen ja keihään jäljistä oli tullut vallan symboleita. Kristus on kuoleamalla kukistanut kuoleman. Hän on vapauttanut meidät synnin, kuoleman ja Paholaisen vallasta. Tämä yksi vanhurskas teko on vapauttanut meidät kaikista omista yrityksistä päästä Jumalan yhteyteen. Pelastuksen lahja on saatu, yksin armosta. Jeesuksen puhallus opetuslasten päälle on symbolinen ja samalla profeetallinen, heprealaisen profeettojen käyttämä (Hes. 37:5, 9). Se ei muodattanut heille Pyhää Henkeä vaan vahvasti lupauksen Hengen vuodatuksesta, joka tapahtuisi pian Jerusalemissa.

Tällä puhalluksella Jeesus halusi viestiä, että ilman Pyhää Henkeä opetuslapset

eivät voi toimia. Samalla Jeesus antoi heille tehtävän. He saivat ”avainten vallan”: luvan antaa syntejä anteeksi. Jeesus halusi lähettää heidät työhön samoin kuin Isä oli hänet lähettänyt.

Jeesus käyttää tässä kahta eri verbiä. Ensimmäinen on *apostelloo*, joka tarkoittaa laajasti Jeesuksen omaa lähettämistä. Siinä on kyse täydellä valtuutuksella tapahtuvasta lähettämisestä. Toinen verbi, joka merkitsee lähettämistä, on *pempoo*. Se tarkoittaa, että joku lähetetään toisen vallan alaisuudessa. Siis ainoastaan Jeesuksella on auktoriteetti, mutta Jeesuksen omilla sitä ei ole. Jeesus itse on toimiva subjekti ripissä, Sanan julistuksessa ja sakramentissa.

Tekstissä on vielä syytä kiinnittää huomiota verbiin *nähdä*. Ilo valtasi opetuslapset, kun he näkivät Herran. Verbi *nähdä* on kreikassa *eidoo*. Tätä sanaa käytettiin Jeesuksen haudalla. ”Se toinen opetuslapsi meni sisään ja näki ja uskoi” (Joh. 20:8). Pelkästään vilkaisu käärinliinoihin riitti selittämään, että Jeesus oli noussut ylös. *Eidoo* tarkoittaa näkemiseen perustuvaa ymmärtämistä. Käärinliinon koskemattomuus on yksi ylösnousemuksen todiste. Muita todisteita ovat seuraavat.

1) Opetuslapset muuttuivat. Pelkureista tuli sankareita. Omin silmin näkeminen ja jopa koskettaminen (Tuomas) on tietysti vakuuttavaa. Erityisen suuri asennemuutos tapahtui Jeesuksen veljessä Jaakobissa. Hän ei evankeliumien mukaan uskonut Jeesuksen olevan Messias ennen ylösnousemusta. Sen jälkeen hänestä tuli kristitty, joka toimi Jerusalemin seurakunnan johtajana.

2) Jeesus ilmestyi useita kertoja usealle eri henkilölle. Pelkästään kahden henkilön todistus riittää oikeudessa. Hallusinaatioteoria on kestävä, kun on eräessä tapauksessa kyse jopa 500 henkilön joukosta. Käsin koskettamista (Tuomas) on todella vaikea selittää hallusinaatiolla,

varsinkin koska henkilö on luonteeltaan kovin skeptinen.

3) Juutalaisuuden argumenteissa kristinuskkoa vastaan myönnetään tyhjä hauta, mikä oli heille arka asia. Papiston edustajat maksoivat jopa palkkion haudalta pakoon pötkineille vartijoille, jos he levittäisivät valheellista tietoa Jeesuksen ruumiin varastamisesta.

4) Varhainen kristinuskon julistus ja koko kristillisen kirkon synty perustuivat Jeesuksen ylösnousemukseen. On vaikea kuvitella, että valhe olisi synnyttänyt sellaisen innostuksen.

5) Hautapaikasta ei ole voitu erehtyä, sillä Jeesus haudattiin Joosef Arimatialaisen hautaan. Hän oli juutalaisten mahtimiehiä eli Suuren neuvoston jäsen ja lisäksi varakas. Hauta oli sen mukaisesti laadukas ja sijaitsi hyvällä paikalla. Näin hyvän hautakammion saaminen oli Jeesuksen ystävillekin ilmeisesti yllätys.

6) Jumalan toimintaperiaate todistaa myös ylösnousemuskertomuksen aitoutta. Jumala valitsee vähäiset. Jeesuksen syntymästä saivat ensin kuulla ja todistaa paimenet. Ylösnousemuksen ensimmäiset todistajat olivat naisia. Kummatkaan eivät olisi olleet sen ajan oikeusistuimessa päteviä todistamaan. Ihmisten sepittämissä kertomuksissa olisi etsitty pätevät todistajat. ●

### **Rauno Perälä**

Pastori, FM, SROS:n vapaaehtoinen juulistustyöntekijä, Kuopio

## **Hyvä Paimen, paimenet ja palkkapaimenet**

JOH. 10:11–16

2. SUNNUNTAI PÄÄSIÄISESTÄ 14.4.

Jeesus on Hyvä Paimen, joka rakastaa lampaitaan – kristittyjä. Jeesus Hyvän Paimenena on antanut henkensä lampaidensa edestä. Tämän hän teki kuollessaan ristillä. Siksi meidän kaikki syntimme on

sovitettu. Tämän Jeesus teki rakkaudesta lampaiisiinsa. Isä tuntee Jeesuksen ja Jeesus Isän. Jeesus antoi Isän tahdosta itsensä uhriksi ristille ja suostui vapaaehtoisesti Isän tahtoon. Tätä selittävät saman luvun jakeet 17–18. Näen tässä yhteyden Jeesuksen rukoukseen Getsemanessa: ”Isä, jos sinä tahdot, niin ota pois minulta tämä malja; älköön kuitenkaan tapahduttoko minun tahtoni, vaan sinun” (Luuk. 22:42).

Hyvä Paimen ei ole pelkästään antanut henkeään lampaidensa puolesta. Hän myös huolehtii heistä. Hän suojelee heitä raatelevilta susilta ja etsii eksyneet. Jeesuksen vertaus sadasta lampaasta (Matt. 18) kertoo siitä, miten tärkeä yksikin eksynyt on. Se on etsimisen arvoinen. Paimen iloitsee löydetystä jopa enemmän kuin niistä, jotka ovat tallella! Hyvä Paimen synnyttää uskonelämän ja johdattaa uskovat perille asti.

Ensimmäiseksi Hyvän Paimenen äänen sai kuulla Israelin lammastarha. Nyt kutsumme myös muita kansoja, jotka saavat liittyä Hyvän Paimenen laumaan. Näin on yksi lauma, joka koostuu juutalais- ja pakanakristityistä. Jeesus kokoaa seurakuntaan laumansa ja on itse Henkensä kautta heidän keskellään: ”Missä kaksi tai hi kolme on kokoontunut minun nimeeni, siinä minä olen heidän keskellänsä” (Matt. 18:20). Jeesus on seurakunnassa läsnä Sannassa ja sakramenteissa.

Jeesus on Hyvä Paimen, joka on myös asettanut paimenviran seurakuntaan ensin valitsemalla ja lähettämällä apostolit, jotka asettivat Kristuksen valtuutuksella paimenia seurakuntiin (1. Kor. 12:28; Ef. 4:11). Uuden liiton paimenuus on eri asia kuin vanhan liiton uhirappuus. Luterilaisten tunnustuskirjojen mukaan paimenvirka on ”evankeliumin opettamisen ja sakramenttien jakamisen virka”, joka on asetettu uskon saamista varten (CA § V).

Edesmennyt ruotsalainen piispa **Bo Giertz** selittää Uuden testamentin paimenviran tehtäviä:

Paimenen on johdettava laumaansa oikeaa tietä ja huolehdittava siitä, että lauma saa ruokansa. Tätä hän tekee Jumalan sanan taloudenhoitajana. Hänen on oltava ”uskollinen ja viisas taloudenhoitaja, sellainen jonka isäntä asettaa huolehtimaan palvelustehtävästään ja jakamaan vilja-annokset ajallaan”, niin kuin Jeesus sanoo (Luuk. 12:42). (Bo Giertz: *Apostolinen usko elää.*)

Jokaisen paimenen esikuva on itse Jeesus Kristus. Tämä on paljon vaadittu, sillä Jeesus on antanut henkensä laumansa vuoksi. Hän rakastaa laumaansa enemmän kuin mihin ihminen kykenee. Myös nöyryydessään Jeesus on esikuvallinen (Fil. 2:5–11). Paimen on seurakunnan arvovaltainen johtaja mutta samalla sen nöyrä palvelija. Paimenuus on palvelevaa johtajuutta. Seurakunnan paimenen tulee myös itse toimia vaaran uhatessa kuin Hyvä Paimen eikä vain pelastaa omaa nahkaansa niin kuin palkkalainen, joka ei välitä lampaista.

Tästä hyvä esimerkki on **Luther**, joka kieltäytyi lähtemästä Wittenbergistä vuonna 1516, kun siellä riehui rutto. Kun ruttoa taas ilmeni Wittenbergissä heinäkuussa 1527, Lutherin asenne oli sama huolimatta yliopiston päätöksestä lähteä turvaan Jenaan 2. elokuuta. Lutherin mukaan tavallinen ihminen sai vapaasti lähteä, mutta hallintomiesten ja erityisesti paimenten oli jäätävä kantamaan vastuuta ihmisistä. Hän jatkoi opetustoimintaansa ja jopa majoitti ruttoa sairastavia kotonaan. Moni näistä kuoli hänen käsi-varsilleen.

Moni palkkapaimen ruokkii lampaita ruualla, joka ei ravinnoksi kelpaa. Voi olla, että on myös salaisesti langenneita

palkkapaimenia, jotka opettavat Jumalan sanan mukaisesti, vaikkeivät itse usko siihen, mitä opettavat. Työnsä he tekevät vain virkamiesaikana eivätkä ole valmiita uhrautumaan enempää, koska vain palkka kiinnostaa heitä. Eivät lampaat olekaan heidän omiaan. Heillä ei ole tunnesidettä näihin.

Paimenen tehtävä on myös varjella laumaansa harhaopettajilta, joista tunnustuskirjat varoittavat: ”Väärät opettajat sen sijaan on hylättävä, koska he eivät enää toimi Kristuksen sijaisina, vaan ovat anti-kristuksia. Kristuskin sanoo: ’Kavahtakaa vääriä profeettoja.’ Ja Paavali sanoo: ’Jos joku julistaa toista evankeliumia, hän olkoon kirottu.’” (Apol. § VII & VIII, 48.)

Tekstin evankeliumi, joka kuuluu sekä paimenille että seurakuntalaisille, on tässä: ”Hyvä paimen antaa henkensä lamasten edestä.” Siksi kaikille katuville kuuluu ehdoton anteeksiantamus. Paimenena tai kristittynä epäonnistunut saa kaikki syntinsä anteeksi. Paimenet ja lampaat elävät samasta evankeliumista. Emme voi täyttää lain vaatimuksia. Varsinkin paimenilta vaaditaan paljon. Meille on annettu armo turvaksi lain syytösten keskelä. Saamme uskoa itsemme – olemmepa paimenia tai lampaita – Hyvän Paimenen haltuun. Hän pitää meistä huolen. ●

**Ville Kettunen**

Teologian opiskelija, Helsinki

## Jumalan kansan koti-ikävä

JOH. 16:16–23

3. SUNNUNTAI PÄÄSIÄISESTÄ 21.4.

Päivän evankeliumi on osa Jeesuksen jäähyväispuhetta opetuslapsilleen. Sen hän piti samana iltana, jolloin hän asetti ehtoollisen ja myös Juudas Iskariot oli lähtenyt katalalle retkelleen.

Jeesus käytti siis viimeiset yhteiset hetket valmistukseensa opetuslapsiaan tulevaa varten.

Jeesus lausui nämä sanat tilanteessa, jossa häntä itseään mutta myös opetuslapsia kohtaisi suuri tuska. Hänet ruoskittaisiin ja naulitettiin ristille, opetuslapset taas saivat kokea toiveittensa romahtavan. Siksi Jeesus sanoi jo etukäteen, että odotettavissa olevat tuskan hetket eivät kestäisi loputtomasti. Ilo, joka niitä seuraisi, saisi unohtamaan kaiken ikävän, niin kuin synnyttävä nainenkin unohtaa pian kipunsa lapsen syntymisen jälkeen.

Kuva lapsen syntymästä on monessakin mielessä osuva, kun pohditaan, mitä Jeesuksen ylösnousemus merkitsi. Jotakin täysin uutta syntyi sen johdosta maailmaan. Yksikään hautaan siunaaminen ei ole sen jälkeen merkinnyt lopullisia jäähyväisiä. Jeesuksen tyhjä hauta on myös sinun ja minun tyhjä hauta. Jokainen kuollut tulee kerran nousemaan ylös. Jeesus, joka oli ja on Jumala ja ihminen, kuoli, jotta hän voisi toimia ikään kuin pään avaajana sille reitille, jota muutkin ihmiset tulisivat hänen jälkeensä kulkemaan. Kuoleamalla ei ole enää viimeistä sanaa sanottavana. Jokainen tulee kerran nousemaan ylös kuolleista – joko elämän tai kuoleman ylösnousemukseen (Joh. 5:28–29).

Tässä elämässä kaikki pettymykset, murheet, sairaudet ja vaikeat lähimmäiset ovat muistutusta kuolemasta ja myös esimakua kadotuksesta. Niiden tarkoituksena on saada meidät kaipaamaan ja odottamaan vapahdusta, hetkeä, jolloin synnyttäjän kivut ovat ohitse. Jokainen eheytyneet ihmissuhde, koettu anteeksi-anto, toipuminen sairaudesta ja jokainen ilon tai onnen hetki ovat esimakua tai-vaasta, jossa kaikki murhe on poissa.

Jeesus sanoi päivän evankeliumissa: ”Te saatte itkä ja valittaa, mutta maailma iloitsee. Te joudutte murehtimaan, mutta tuskanne muuttuu iloksi.” (J. 20.) ”Tekin tunnette nyt tuskaa, mutta minä näen teidät vielä uudelleen, ja silloin teidän sydä-

menne täyttää ilo, jota ei kukaan voi teiltä riistää” (J. 22).

Kumpikin puoli näistä sanoista on totta. Opetuslapset joutuivat viettämään elämänsä pimeimmät päivät pitkäperjantain vastaisen yön ja pääsiäispäivän välillä. Silloin he itkivät ja valittivat. Silloin kaikki Jumalan vastaiset voimat – niin näkyvät kuin näkymättömätkin – riemuitsivat.

Ne hetket eivät ole meillekään tuntemattomia. Silloin me Jobin tai psalminlaulajien tavoin huudamme tuskaamme julki, kun emme ymmärrä, miksi Jumala on sallinut elämäämme paljon kipua. Ps. 44:25–26 sanoo: ”Herää, Herra! Miksi nuket? Nouse, älä iäksi hylkää! Miksi olet kääntänyt pois katseesi, unohtanut häntämme ja ahdinkomme?”

”Miksi nuket, Herra?” on ollut monen Jumalan ihmisen kysymys. Jeesuskin nukkui, kun opetuslapset uskoivat hukkuvan sa rajumyrskyn raateleman Kinneretin aaltoihin. Paljon suurempi myrsky heitä odotti, kun pidättäjät saapuivat Jeesuksen luo eikä tämä tehnyt siinä hetkessä eletäkään vastustaakseen pimeyden valtojen toimintaa.

Jumala sallii elämäämme vaikeita asioita niin kuin aikoinaan Jobinkin elämään. Niinä hetkinä Paholainen tekee kaikkensa saadakseen meidät kiroamaan Jumalamme ja ajautumaan pohjattomaan itsesääliin, toivottomuuteen ja pimeyteen, josta ei näytä olevan ulospääsyä.

Vastoinkäymiset eivät ole uusia asioita Jumalan ihmisten elämässä. Raamatussa voimakkaimmat mielenilmaisut ikäviä asioita kohdanneilta ihmisiltä ovat löydettävissä psalmeista, erityisesti valituspsalmeista. Heiltä meidänkin kannattaa ottaa oppia.

Luther kirjoittaa valituspsalmeista: ”Mistä löytäisit vaikeroivampia ja surkeampia murheesta puhuvia sanoja kuin ne, jotka ovat valituspsalmeissa? Niissä näkee kaikkien pyhien sydämeen kuin

kuolemaan, kuin helvettiin. Kuinka synkkää ja pimeää siellä onkaan, kun he murheellisina katselevat Jumalan vihaa.”

(Lainaus: **Dietrich Bonhoeffer**: *Katselen taivasta: mietteitä Psalmin äärellä*, s. 32.)

Bonhoeffer, joka ei pelkästään joutunut Natsisaksan toimesta vankilaan mielipiteittensä vuoksi, vaan joka myös surmattiin vankilassa, sanoo jonkin verran ennen vangitsemistaan tuossa kirjassaan psalmeista:

Psalmi antavat runsaasti neuvoja siitä kuinka voimme oikealla tavalla tulla Jumalan eteen niissä monissa kärsimyksissä, joita maailma meille tuottaa. Psalmeille on tuttua vaikea sairaus, Jumalan ja ihmisten hylkäämänä oleminen, vaara, vaino, vankeus ja kaikki muu kuviteltavissa oleva hätä mitä maailmassa on. Ne eivät kiellä kärsimyksen olemassaoloa eivätkä selittele ja kaunistele sitä petollisen hurskain sanoin, ne antavat sen olla sellaisenaan ja ahdistaa uskoamme. Toisinaan ne eivät näe ulospääsytietä (Ps. 88), mutta ne kaikki valittavat häntään Jumalalle.

Tämä marttyyrikuoleman kärsinyt pappi oli ymmärtänyt, etteivät valituspsalmienkaan välittämät hylkäämisen tunteet ole voineet olla kenenkään yhden ihmisen kokemaa. Hän selittääkin:

Niissä tulee näkyviin koko seurakunnan hätä kaikkina aikoina sellaisena kuin yksin Jeesus Kristus on käynyt sen täydellisesti läpi. Koska se kaikki tapahtuu Jumalan tahdon mukaisesti ja koska Jumala tuntee sen kokonaan ja on siitä perillä paremmin kuin me itse, niin Jumala yksin voi myös auttaa. Mutta juuri siitä syystä kaikkien kysymysten on myös saatava syöksyä Jumalan itsensä kimppuun.

Tässä lienee tärkein vastaus tilanteisiin, jolloin koko maailma tuntuu murenevan jalkojen alta. Kaikkien kysymysten on saatava syöksyä Jumalan itsensä kimppuun.

Jumalan oma saa kiukutella Jumalalle. Lapsi saa kertoa Isälle, ettei enää jaksa eikä ymmärrä, miksi on käynyt niin kuin on käynyt. Kertaakaan Raamatussa Jumala ei moiti ihmistä siitä, että tämä tuo julki tuskansa. Se on Jumalan lapsen etuoikeus.

Usein kasaamme päällemme turhia taakkoja sen takia, että mielessämme on Raamatun vastainen kuva Jumalan omasta. Sen kuvan mukaan kristityn tulisi onnistua kaikessa, mihin hän ryhtyy, ja valittamatta kestää vilua, nälkää ja ahdistusta. Hänen tulisi olla ikään kuin paksunahkainen virtahepo, jota mikään vastoinkäymien ei hetkauta. Ihanteena näyttäisi olevan stoalainen tapa elää, jonka mukaan mistään ei valiteta kenellekään.

Raamattu kuitenkin opettaa, että myös sinulla on lupa ilmaista Jumalalle pahaa oloasi aina, kun siltä tuntuu. Sinulla on lupa itkeä, kun itkettää, ja surra, kun surettaa. Saat syöksyä kaikkien kysymystesi kanssa Jumalan kimppuun, eikä hän moiti sinua siitä.

Jumala ei odota omiensa alistuvan nopeasti kärsimykseen. Psalmeissakin se tapahtuu aina taistelun, ahdistuksen ja epäilyksen kautta. Jumalan oikeudenmukaisuus, joka antaa hurskaan joutua onnettomuuteen ja jumalattoman päästä pälkähästä, ja jopa Jumalan hyvä ja armollinen tahto joutuvat niissä hetkissä ravisteltavaksi. Sitä kokivat myös opetuslapset, kun ylipappien lähettämät pidättäjät tulivat Juudas etunenässä hakemaan Jeesusta tuomittavaksi ja surmattavaksi.

Siinä hetkessä opetuslapsille ei jäänyt enää jäljelle muuta turvaa kuin Jeesuksen sanat, joilla hän oli valmistanut heitä tähän hetkeen. ”Nainen, joka synnyttää, tuntee tuskaa, kun hänen hetkensä koittaa. Mutta kun lapsi on syntynyt, äiti ei

enää muista kipujaan vaan iloitsee siitä, että ihminen on syntynyt maailmaan.”

Sama vastaus annetaan meillekin. Jos lähdemme etsimään vastausta omasta kokemuksestamme tai järjestämme niin omiimme kuin maailmassa vallitseviin kärsimyksiin, seurauksena on vain epätoivoa.

Jos tutkimme salattua Jumalaa luonnollisen ilmoituksen avulla, joudumme auttamatta epätoivoon, ahdistukseen ja umpikujaan. Jumala näyttää silloin Saatanalta, niin kuin uskonpuhdistaja opettaa.

Siksi tarvitsemme varsinkin tuskan, kivun ja murheen aikoina Jumalan erityistä ilmoitusta eli hänen sanaansa löytääksemme lohdun. Ainoastaan Jumalan erityinen ilmoitus eli Raamattu paljastaa, ettei Jumalassa ole mitään pimeyttä ja että hän on rakastava, pyhä, ääretön sekä rajaton viisautessaan ja kaikkivaltiuudessaan.

Siihen totuuteen Jeesus valmisti oppilaitaan jäähyväispuheessaan kiirastorstai-iltana. Samat sanat on tarkoitettu meillekin lohduksi ja turvaksi. Pimeyden voimilla ei ole lopullista sanaa. Ylösnousemus seuraa pitkänperjantain ahdistusta.

Jeesuksen sanat opettivat opetuslapsia tuntemaan Jeesusta entistä syvemmin. He ymmärsivät ainakin myöhemmin, että Jeesus tiesi, millaista on olla synnytystuskien valtaama tuskainen ihminen. Siksi hän antoi meille sanansa odottavasta ilosta, jottemme menehtyisi ahdinkoomme. Näin Jeesus avaa masentuneen ja ahdistuneen silmien eteen toisenlaisen todellisuuden, jota ei kukaan ilman Jumalan erityistä ilmoitusta voisi nähdä.

Kuivan autiomaan keskelle sai masentunut Eliakin enkelin tuomana viestin ja eväät taivaasta eli ulkopuoleltaan, niin että hän saattoi jatkaa matkaa uusin voimin.

Usein Jumalan ihminen joutuu pyhän Jumalan edessä polvilleen ja tunnusta-

maan: ”En tiedä, en ymmärrä, en ole Jumala – olen vain ihminen, olen täysin riippuvainen siitä armosta, joka on yksin Jeesuksessa meille ilmoitettu.” Sen pitämälle ei pääse, mutta se myös riittää. ●

**Jukka Norvanto**

TL, Medialähetyksen Sanansaattajien lähetysteologi ja raamattukouluttaja, Kerava

## Taivaan kansalaisena maailmassa

JOH. 16:5-15

4. SUNNUNTAI PÄÄSIÄISESTÄ 28.4.

Kirjeessään Efesoksen seurakunnalle apostoli Paavali kirjoitti, että Jeesus asuu häneen uskovien sydämessä ja he kykenevät ”yhdessä kaikkien pyhien kanssa käsittämään kaiken leveyden, pituuden, korkeuden ja syvyyden, ja voivat tajuta Kristuksen rakkauten, joka ylittää kaiken tiedon. Niin Jumalan koko täyteys valtaa teidät.” (3:18-19.)

Jeesuksen jäähyväispuheen sanat ovat alusta loppuun saakka armoa ja totuutta, joista Johannes kertoi jo prologissaan. Yksin Jeesuksella on ikuisen elämän sanat. Mutta voi, kuinka helppoa ne on ohittaa tai miten helposti niihin voi väärellä tavalla tottua! Kuitenkin Jumala antoi ne ihmiskunnalle, ei sivuutettavaksi tai merkityksettömäksi itsestäänselvyydeksi, vaan sitä varten, että eläisimme niistä. Se puolestaan on mahdollista vain Jumalan Hengen työnä ihmisessä. Vain hän voi liittää ihmisen Jumalan ikuisen rakkauteen ja elämään, avata ja kirkastaa ihmiselle tämän hänelle itselleen vieraan ja tuntemattoman todellisuuden, jossa on hänen ainoa toivonsa.

Jotta tämä Jumalan Hengen työ olisi mahdollista, Jeesuksen oli ensin saatava oma tehtävänsä päätökseen – ristin kärsimys ja sovituskoulu syntisen ihmiskunnan edestä, ylösnousemuksen voit-

to kuolemasta sekä taivaaseenastuminen. Opetuslapsille tämä merkitsi kipeiden asioiden läpikäymistä ja syvää muutosta. Entiseen ei kuitenkaan voinut jäädä, vaan oli astuttava uuteen. Inhimillisesti Jeesuksen menetyksensä ensi hänen kuolemassaan ja sitten hänen fyysisen läsnäolonsa päättyminen oli heille tietysti raju isku. Mutta nämä eivät merkinneet sittenkään Jumalan läsnäolon ja rakkauden päätöstä heidän kohdallaan vaan sen jatkumista uudella tavalla, joka voisi sulkea sisäänsä yhä uusia ihmisiä, ei vain heitä ja muutamia muita.

Jeesuksessa elävä Jumala on kohdannut meidät ihmiset historiassa ja avannut meille ikuisen olemuksensa – pyhyden, rakkauden ja totuuden – meille, jotka emme luonnostamme häntä tunne emmekä ota huomioon elämässämme. Jeesuksessa hän on valmistanut meille pääsyn yhteyteensä pois syntiemme tuottaman ja ansaitseman kadotustuomion alta. Jeesus on Pyhän Hengen kautta läsnä omiensa elämässä. Maailmassa Pyhä Henki toimii siten, että hän johtaa meidät sille vedenjakajalle, joka on ratkaiseva Jumalan ja ihmisen suhteessa ja ihmisen ikuista osaa ajatellen.

Pyhä Henki johtaa meidät Jeesuksen luo. Osamme ratkaisee suhteemme häneen. Hän on totuus, joka koettelee meidät, jotka luulemme, ettei ole totuutta tai että jokaisella on oma totuutensa.

Suhteessa Jeesukseen on olemassa kaksi suhtautumistapaa: usko tai epäusko. Jompikumpi on todellisuutta ihmisen kohdalla. Jumala luonnollisesti yksin tuntee ihmisen sydämen tilan. Ei voi kieltää sitä, mitä Jumala sanassaan ilmoittaa. Synti on siinä, että ihmiset eivät usko Jeesukseen. Tällaisia olivat ne Jeesuksen ajan

juutalaiset, jotka eivät voineet pitää häntä luvattuna Messiaana. Nyt ihminen voi olla kastettu ja epäuskossa, yhtä lailla myös kastamaton ja uskossa. Jumalan Hengen työ tähtää ja Kristuksen seurakunnan työn tulee tähdätä tietysti siihen, että ihminen on kastettu ja uskoo Jeesukseen. Molemmat kuuluvat pelastukseen.

Muutoin meillä ei nimittäin ole pääsyä sinne, missä Herra Jeesus nyt on – kirkkautensa valtakunnassa. Emme elä vain aineellisessa, katoavassa todellisuudessa, jossa Jeesus olisi historian sisäisten lakien mukaan elänyt, kunnes tuli tapetuksi, ja siinä kaikki oli ohi hänen osaltaan. Ei! Kirkastetussa ylösnousemusruumiissaan Jeesus palasi Isän luo. Se, mitä hän itsestään sanoi ja mitä hänelle tapahtui, osoitti hänen vanhurskautensa eli hänen totuudellisuutensa ja synnittömyytensä. Samalla hänen pitämisensä vain yhtenä tavallisena syntisenä paljastui valheeksi, jota valheen isä, tämän maailman ruhtinas, ihmisten mieleen tarjoaa ja josta sen voi poistaa vain totuuden Henki. Valhe on Saatanan jäljellä oleva ase, jota hän vimmatusti käyttää kätkeäkseen sen, että Jeesuksen voitossa hänet itsensä on jo tuomittu ja hänen varsinaiset aseensa on häneltä riistetty.

Tämä tulee näkyviin juuri siellä, missä totuuden Henki saa vaikuttaa sydämissä uskoa Jeesukseen. Siellä ymmärrys saa avautua, kun ihminen saa käydä pimpeydestä valoon, kuolemasta elämään, valheesta totuuteen, tuomionalaisuudesta vapauteen, tästä maailmasta tulevaan, katoavaisuudesta katoamattomuuteen. ●

**Ilkka Rytilahti**

Pastori, SROS:n Uudenmaan aluejohtaja, Hyvinkää